

wspomniane aparaty seismograficzne zanotowane. W rządzie tych obserwatoriów znajdowało się i obserwatorium lwowskiej politechniki. Zostaje ono pod kierunkiem jednego z najznakomitszych seismologów, uczonego cieszącego się powagą w całym świecie naukowym, prof. dr. Wacława Łąski. Aparat seismograficzny lwowski zanotował bardzo wyraźnie trzy silne wstrząśnienia, którym uległa okolica San-Francisco. Obok podajemy rycinę, która jest kopią owych notatek seismograficznych. Widać na niej wyraźnie gwałtowność wstrząśnień i ich długość. Równocześnie podajemy portret prof. W. Łąski, znakomitego seismologa, autora wielu cennych prac z tej gałęzi nauki, publikowanych przeważnie w fachowych niemieckich czasopismach.

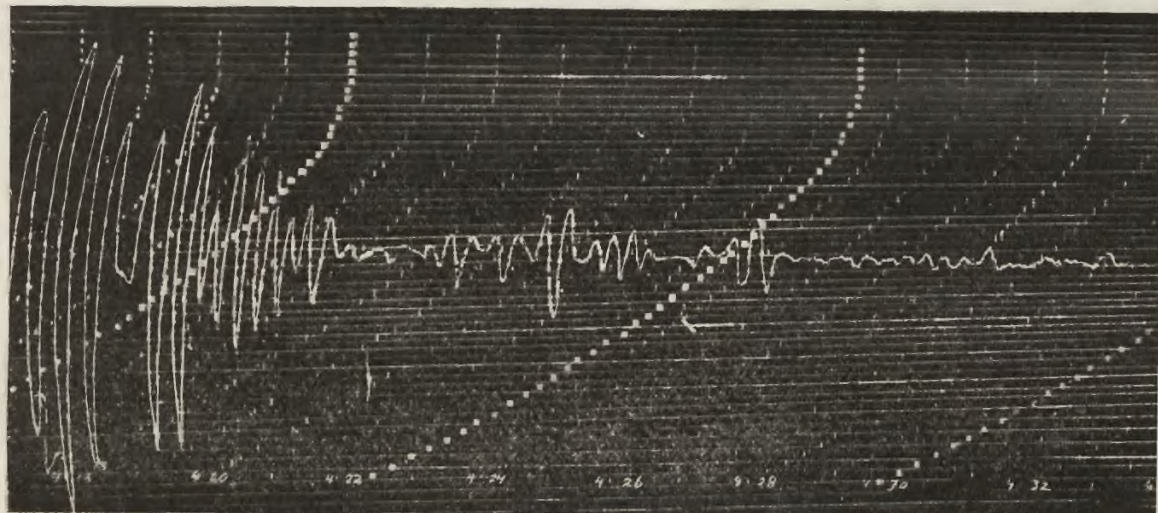
Trzęsienie ziemi w Krakowie.

Żywiolowe katastrofy, jakie w ostatnich dniach nawiedziły Włochy i Kalifornię, były tak silne, że przyrządy seismograficzne w obserwatorium krakowskim odczuły je zupełnie wyraźnie, a nawet to ostatnie niezwykle silnie, jak to zresztą widać najlepiej na zamieszczonej obok ilustracji.

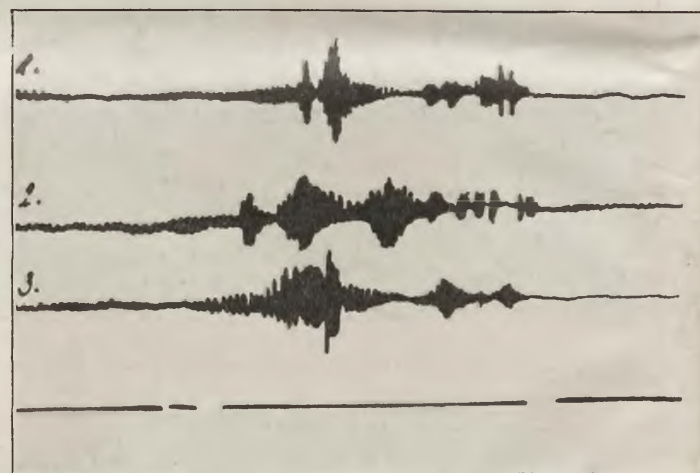
Przyrządy seismograficzne obserwatorium krakowskiego są umieszczone w głębokiej piwnicy — widać je również na załączonej obok ilustracji — na masywnych betonowych podmurowaniach, głęboko w ziemię wpuszczonych i oddzielonych w całej swej wysokości szczelną, wypełnioną watą, od otoczenia, aby na przyrządy nie mogły działać

obciążony znacznym ciężarem, jest połączony ukośnym drutem z drugim punktem owego słupa, w wysokości około metra nad pierwszym. Linia łącząca z sobą te dwa punkty nie jest ściśle pionową, lecz tylko w przybliżeniu. Wskutek tego, wahadło takie zachowuje się tak, jak skrzydło drzwi, zawieszone na dwu zawiasach nie umieszczonych dokładnie w linii pionowej jedna nad drugą; to znaczy, że dąży ono zawsze samo przez się do zajęcia takiego położenia, aby ciężar na końcu wahadła znalazł się wraz z oboma punktami zawieszenia w jednej płaszczyźnie pionowej.

Dopóki zatem kierunek linii zawieszenia nie ulegnie zmianie, wahadło pozostaje w spoczynku. Skoro tylko jednak skutkiem ruchu skorupy ziemskiej dolny punkt zawieszenia dozna choćby bar-

Trzęsienie ziemi w Krakowie: Kopia notatek seismograficznych na aparacie krakowskim, który, jak świadczy gwałtowne drgania, odczuł wyraźnie trzęsienie ziemi w San Francisco.

San Francisco-Lwów: Kopia notatek seismograficznych na aparacie lwowskim, który, jak tu widać, odczuł trzęsienie ziemi w Ameryce.

Prof. Łąski, choć Czech z pochodzenia, przylgnął całą duszą do społeczeństwa polskiego, pracuje z całym poświęceniem dla dobra i rozwoju nauki polskiej, i należy do najbardziej wśród młodzieży lubianych profesorów.

wstrząśnienia, spowodowane np. przejazdem ciężkich wozów. Aparatów takich ma nasze obserwatorium dwa, umieszczone są do siebie prostopadle. Główną część składową aparatu stanowi wahadło poziome. Pręt wahadła jest uczepiony jednym końcem do pewnego punktu żelaznego słupa, stojącego na podmurowaniu, tak, iż wahadło może się około tego punktu poziomo obracać; drugi koniec pręta,

dzo małego przemieszczenia w bok, oczywiście temsamem płaszczyzna przechodząca przez oba punkty zawieszenia i przez ciężar wahadła przestaje być pionową, i ciężar wahadła natychmiast dążyć poczyną ku innej niż poprzednia płaszczyźnie pionowej, przechodzącej przez nowy kierunek linii zawieszenia. Ruch ten przenosi się zapomocą dźwigni w znacznym powiększeniu na małą igiełkę

Po wybuchu wulkanu: Zniszczenie miejscowości Ottajano, położonej u stóp Wezuwiasza.